

In aansluiting op mijn vorige artikel (Coolia 19: 15-23, 1976), vermeerderd met bovenstaande aanvulling, wil ik hieronder de verschillen tussen de behandelde rietroesten nog eens samenvatten in de vorm van een determineertabel.

Tabel ter bepaling van de in Nederland te verwachten roesten die in de diplofase voorkomen op *Phragmites australis*:

1a	Uredosori met parafysen.....	2
b	Uredosori zonder parafysen.....	3
2a	Teleutosporen met meerdere papillen aan de top (aecidiën en spermogoniën op <i>Frangula</i> en <i>Rhamnus</i>).....	<i>P. coronata</i>
b	Teleutosporen met niet gelobde, meest iets toelopende apex (aecidiën en spermogoniën op <i>Ranunculus</i> -soorten).....	<i>P. magnusiana</i>
3a	Teleutosporen met korte steel tot bijna ongesteeld (aecidiën en spermogoniën op Orchidaceae en Liliaceae).....	<i>P. sessilis</i>
b	Teleutosporen met lange, meest persistente stelen.....	4
4a	Uredosporen dunwandig (1,5-2 μ) (aecidiën en spermogoniën op <i>Berberis</i> en <i>Mahonia</i> -soorten).....	<i>P. graminis</i>
b	Uredosporen dikwandig (3-4 μ) (aecidiën en spermogoniën op <i>Rheum</i> en <i>Rumex</i> -soorten).....	<i>P. phragmitis</i>

VERARMT DE PADDESTOELENFLORA ?

A.J.P. Oort

Ericalaan 5
Wageningen

Naar aanleiding van een in Engeland gehouden symposium verschenen de gehouden voordrachten in boekvorm onder de titel: The changing flora and fauna of Britain (Edited by D.L. Hawksworth, als special volume nr. 6 van The Systematics Association, 461 pag., Academic Press, London, New York, 1974).

In dit boek, dat in een 23-tal hoofdstukken vrijwel de gehe-

le planten- en dierenwereld bestrijkt, komen ook twee hoofdstukken voor over Fungi. Het eerste -van de hand van D.A. Reid- behandelt de veranderingen in de Britse macromyceten-, dus paddestoelenflora; in het tweede beschrijft C. Booth de veranderende flora van microfungi met de nadruk op de plantepathogene soorten. Ik zal mij hier beperken tot een bespreking van het hoofdstuk over de macromyceten, hoewel het boek van belang is voor en ter lezing kan worden aanbevolen aan iedereen, die zich interesseert voor het milieu en die het behoud van de natuur met zijn uiteenlopende ecosystemen ter harte gaat.

Wanneer men in het hoofdstuk van Reid een antwoord verwacht op de vragen, die ook bij ons in Nederland vaak gesteld worden over de invloed van bodem-, lucht- en waterverontreiniging op de paddestoelenflora en over het al of niet schadelijk zijn van het op grotere of kleinere schaal plukken van paddestoelen, dan wordt men teleurgesteld. Het artikel geeft daarover geen informatie, wel maakt de schrijver duidelijk, waarom het juist bij paddestoelen zo moeilijk is wijzigingen vast te stellen. Reid begint met te stellen, dat veranderingen kunnen optreden, enerzijds in het aantal soorten - hetzij door nieuwe aanwinsten, hetzij door verlies aan soorten - anderzijds in de frekwentie van de soorten. Het vaststellen van deze veranderingen wordt bemoeilijkt door een aantal factoren, die eigen zijn aan de mycologie. Zo is in de eerste plaats het taksonomisch onderzoek in Engeland gedurende de laatste 50 jaar sterk toegenomen met als resultaat de beschrijving van een groot aantal soorten, voorheen onbekend voor Engeland. De meeste van deze soorten zijn volgens Reid ongetwijfeld soorten, die al aanwezig waren maar over het hoofd zijn gezien. Als tweede noemt de auteur het welbekende feit, dat het verschijnen van de vruchtlichamen in sterke mate afhankelijk is van de weersomstandigheden, zodat een soort het ene jaar vroeg, het andere jaar laat verschijnt, het ene jaar algemeen, het andere zeldzaam is, terwijl er ook vele soorten zijn, die met grote tussenpozen maar eens in de zoveel jaar opduiken. Bedenkt men dan nog, dat vooral de kleinere soorten gemakkelijk over het hoofd worden gezien en soms maar enkele uren of dagen herkenbaar zijn, dan is het duidelijk, dat het vrijwel onmogelijk is veel zinnigs te zeggen over het optreden van veranderingen. De onvoorspelbaarheid van het fruktificeren, vooral van de zeldzame soorten, betekent, dat het louter toeval is, wanneer de juiste persoon op de juiste plaats is in de juiste tijd van het jaar en in het juiste jaar. Het is daarom zeer wel mogelijk, dat een soort ten onrechte als uitgestorven wordt beschouwd, als zij jaren achtereen niet meer wordt gevonden. Ter illustratie een enkel voorbeeld uit Reids artikel. *Boletopsis leucomelas*, een relatief grote, niet licht over het hoofd te ziene Polyporus, werd in 1963 opnieuw ge-

vonden, terwijl de laatste vondst daarvoor van 1938 dateerde. *Myriostoma coliforme*, een aardster, die men ook al niet gemakkelijk over het hoofd ziet, werd plaatselijk in Norfolk gevonden tot 1880. Sindsdien niet meer geregistreerd. Moet volgens Reid wel als verdwenen worden beschouwd. Bij andere soorten is het duidelijk de onopvallendheid (afmetingen, kleur) en de tijd van verschijnen (voorjaar), die maken, dat een soort maar sporadisch gevonden is. De voorjaarsascomyceet *Discina perlata* was alleen bekend van één vondst in 1888, maar werd in 1972 en 1973 op twee plaatsen verzameld.

Zijn er dus al bijzondere moeilijkheden om de status van een soort vast te stellen, even moeilijk, zo niet moeilijker, is het de verschuivingen in de relatieve frekwentie vast te stellen. Ongetwijfeld hebben de veranderingen in de bosbouw invloed op de mycoflora, maar deze is moeilijk te kwantificeren. Duidelijker is volgens de schrijver de verandering in de mycoflora van vroeger onbemeste graslanden als gevolg van het toedienen van kunstmest: vele *Hygrophorus*-soorten zijn daarbij verdwenen.

In zijn geheel bezien, legt het artikel vooral de nadruk op de onvolkomenheden in onze taksonomische en statistische kennis en het geeft dus geen aanzet voor een antwoord op de vraag, waarom bijvoorbeeld in Nederland de *Cantharel* zo sterk afneemt.

B O E K B E S P R E K I N G E N

=====

- F. Darimont - Recherches mycosociologiques dans les forêts de Haute Belgique. (Essai sur les fondements de la sociologie des champignons supérieurs). Tome 1 et 2. Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen - Verhandeling nr. 170, 1973. Prijs: ± f 240,--.

Dit luxe uitgevoerde boekwerk -hetgeen aan de prijs te merken is- bevat de ongewijzigde tekst van een niet eerder gepubliceerde dissertatie uit 1952, geschreven door de in 1966 overleden Belgische bioloog-politicus Darimont. Het werk bestaat uit een tekstdeel en een omvangrijke map met de volledige resultaten in tabelvorm van zijn mycosociologische onderzoeken.

Darimont heeft getracht een standaardwerk te schrijven over de destijds zeer prille -en nog steeds onvolwassen- wetenschap van de mycosociologie, en dat is hem aardig gelukt. Het valt dan